

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ – област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици. Стилистика на руския език), обявен в ДВ, бр. 99/22.11.2024 г., с. 57 за нуждите на ФСлФ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

от доц. д-р Надежда Петкова Делева

(Софийски университет „Св. Климент Охридски“)

Със заповед № РД 38-683 от 13.12.2024 г. на Ректора на СУ съм включена в състава на научното жури за провеждане на така обявения конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’.

Единственият кандидат е гл. ас. д-р Елена Игоревна Меснянкина-Цонева от катедрата по руски език на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“. Представените от кандидатката материали напълно отговарят на изискванията по ЗРАС на Република България и Правилника за развитие на академичния състав на СУ и включват всички предвидени в него документи.

Общо представяне на кандидата

Гл. ас. д-р Елена Меснянкина-Цонева е възпитаник на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“, магистър по Руска филология. През 2015 г. е защитила успешно докторска дисертация на тема *„Стилистична и социокултурна типизация на каламбура в руската и българската преса“*.

Кандидатката има дългогодишен педагогически и научноизследователски опит. През 2009 г. и 2019 г. е хоноруван преподавател в НБУ и УНИБИТ. През 2019 г. е хоноруван асистент, а от 2020 г. – главен асистент в Катедрата по руски език в Софийския университет. Автор е на лекционните курсове *Стилистика на руския език*, *Култура на речта*, *Стилистика на превода*, *Езикът и стилът на Интернет* за бакалаври и магистри. Повишава периодично преподавателската си квалификация като участва в научно-практически обучения, организирани от водещи научни организации у нас и в чужбина. Е. Меснянкина е експерт и съставител на материалите за ДЗИ по руски език (2022-2025). Член на Факултетния съвет (2022-2023), член на оргкомитета на научни конференции на факултета през 2011 г. и 2025 г. Активен член на Дружеството на русистите в България и Българската национална мрежа на преподавателите по руски език и култура (БНМПРК). Тя е компетентен, трудолюбив, вдъхновен преподавател и колега със сериозна филологическа и методическа подготовка.

Обща характеристика на научната и научно-приложната дейността на кандидата

Представената за рецензиране научна продукция за участие в конкурса включва хабилитационен труд (монография), монография (издадена въз основа на дисертационния труд), 13 статии (12 самостоятелни) и 1 студия (в съавторство).

Публикациите са на руски и български език, 5 от тях са издадени в чужбина, а 10 – в рецензирани филологически издания у нас.

Монографията на Е. Меснянкина-Цонева, издадена въз основа на докторската ѝ дисертация, е била обект на обсъждане в предишна процедура, затова в становището няма да се дава оценка на достойнствата ѝ. За нея има публикувани две положителни рецензии.

Научноизследователските интереси на кандидатката са главно от областта на стилистиката и методиката на чуждоезиковото обучение.

Основно място сред представените трудове заема монографията *„Языковая игра в дискурсе неофициального Интернета“* (София: Парадигма, 2024, 189 с.) В нея проличава интересът на кандидатката към лингвистичните и стилистичните особености на авторските текстове, създадени в развлекателните хибридни жанрове, характерни за интернет-общуването. Авторката с право смята, че научното описание на явлениято прави възможно изучаването и категоризацията на функциите на езика във виртуалното пространство. Теоретичната рамка на работата се гради върху изследвания на водещи учени (Хейзинга, Берн, Crystal, Илясова, Гридина и др.). Е. Меснянкина обаче с основание твърди, че феноменът езикова игра (ЕИ) в непосредственото интернет-общуване изисква допълнително изследване заради появата на нови жанрове и образци.

В труда се обосновава нуждата от изследване на ЕИ като неразделен компонент на дигиталните развлекателни жанрове. Вниманието е насочено към езиковите и извънезиковите механизми за създаване на ЕИ наред със стилистичните ѝ функции, характерни за кратките хумористични форми. Е. Меснянкина има определени заслуги за обогатяване на теорията за неофициалния интернет-дискурс и ЕИ (с. 30-37). В монографията се уточняват редица лингвистични понятия, които имат отношение към виртуалния комизъм с цел прилагането им върху материал от други езици. Впечатляващ е и обемът на подбория за анализ материал – над 200 примера. Терминологичният апарат на изследването е разработен прецизно (*раздел 1.1- 1.4*). Специално внимание е отделено на общите лингвистични и стилистични особености на виртуалната ЕИ, разгледана последователно на фонетично, графично, ортографично, словообразователно и граматично ниво (*раздел 1.5.1 – 1.5.3*). Очертани са типичните лингвистилистични и социокултурни характеристики на отделните дигитални развлекателни жанрове. Ценни наблюдения се отнасят и до новия за интернет-пространството жанр, базиращ се на псевдоетимологичните трансформации, както и връзката му с езиковата картина на света (*раздел 2.6*). Особен интерес представляват примерите за игрова трансформация на паремии и прецедентни текстове (*раздел 3.4*). Този фрагмент от езиковата картина на света дава възможност на авторката да продължи наблюденията си и заради факта, че при съпоставка с други езици разликите са очевидни. Текстът на монографията е стилово издържан, езикът е ясен и точен, изложението е логично, четете се с лекота и интерес, примерите илюстрират авторските разсъждения. Библиографията притежава самостоятелна ценност с включените 160 заглавия по обсъжданата проблематика, посочените източници са на руски, български и английски език.

Обща характеристика на публикациите на кандидата

В представените за конкурса материали е отразена много добрата теоретична осведоменост на кандидатката. Личи последователен и траен интерес към проблемите от областта на стилистиката. Предложено е ценно и първо изследване на каламбура в съпоставителен план. Езиковата игра е анализирана комплексно, въведени са термините каламбурна мистификация и каламбурен камуфлаж (*публ. 2*). Проведеното изследване на езиковата специфика на общуването в интернет сочи, че езикът му се характеризира с лаконичност, нарушаване на езиковите норми, стилово разнообразие (*публ. 1, 9, 13*). Е. Меснянкина удачно демонстрира възможността на игровите текстове да служат като база за изучаване на езиковите процеси в самото езиково пространство, както и на неговата концептуализация (*публ. 1, 7, 10, 13*). Тя стига до извода, че ЕИ води до трансформация на традиционни и нетрадиционни за реалното общуване средства (*публ. 1, 6, 14*).

Наблюденията и изводите, представени в публикациите, имат практическо приложение в занятията по стилистика и лексикология, при обучението по руски език като чужд.

Препоръчвам на Е. Меснянкина да публикува повече в реферирани научни издания.

Заключение

Документите и материалите по конкурса, предложени от гл. ас. д-р Елена Игоревна Меснянкина-Цонева, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“.

Кандидатката е предоставила достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. В научните публикации се съдържат оригинални научни наблюдения и авторски приноси. Теоретичната подготовка, изследователският опит и умението да се създава качествен научен продукт са несъмнени. Теоретичните ѝ разработки имат практическо приложение, част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Изпълнени са националните минимални наукометрични изисквания.

Научната и преподавателската квалификация на Е. Меснянкина е безспорна и съответства на изискванията за присъждане на академичната длъжност ‘доцент’.

След запознаване с представените за конкурса научни трудове напълно убедено гласувам **положително** за избора на гл. ас. д-р **Елена Игоревна Меснянкина-Цонева** на академичната длъжност ‘**доцент**’ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици. Стилистика на руския език).

София, 01.03.2025 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Надежда Делева